

97. J. I. Kraszewski do Wł. Mickiewicza 13 XI 1867 Rkp. BJ 13133 k. 86-87.

[Tłumaczenie:]

[k. 86r] 13 listopada 1867, Drezno
Dippoldiswaldergasse 8

Drogi Panie Władysławie,

Pospiesznie chcę Panu donieść, że już poczyniłem stosowne kroki, by zdobyć opis bibliograficzny, poczynając od roku 1844, dotyczący prac opublikowanych na temat Pańskiego ojca. Zdaje się, że jedynym źródłem pozwalającym mieć nadzieję na znalezienie w nim pewnych szczegółów jest *Leksykon* wydany przez Brockhousa (nowa edycja)¹. Napisałem do Lipska, prosząc o dostarczenie mi tego dzieła i pytając, czy jest coś analogicznego. Będzie Pan to miał za kilka dni.

Jednak nie będzie tam nic wielkiego, ponieważ od jakiegoś czasu Niemcy odwracają się do nas plecami i nie zajmują się już naszą literaturą tak jak dawniej. [k. 86v] Pieczołowicie zwracają się w stronę Rosji.

Mój drogi Panie Władysławie, jest Pan jedynym człowiekiem we Francji dokładającym starań, by nasza sprawa i nasza przeszłość nie zostały zapomniane; proszę mnożyć, jak tylko to możliwe, francuskie tłumaczenia dzieł polskich pisarzy. Pod tym względem również jesteśmy od jakiegoś czasu w tyle. Jeśli Pańskie interesy będą szły lepiej, proszę wznowić wydanie *Soplicy*², ale niech to będzie mniej kosztowna edycja.

Bronisławowi³ z trudem przychodzi, jak widzę, redagowanie „Rocznika”⁴, nie udało mi się [k. 87r] mu pomóc, posyłając materiały. Dwukrotnie dostarczyłem mu rzeczy nie do przyjęcia. Proszę mu powiedzieć, że właśnie zleciłem przepisanie kilku rozdziałów z Kilińskiego⁵, które niebawem otrzyma.

Nowa polska gazeta (nie znam jeszcze szczegółów) będzie wkrótce wychodziła we Lwowie⁶. Będzie miała barwy niezależne i liberalne.

¹ W 1808 r. Friedrich Arnold Brockhaus nabył w Lipsku prawa do wydania leksykonu *Conversationslexikon mit vorzüglicher Rücksicht auf die gegenwärtigen Zeiten*, autorstwa Renatusa Gotthelfa Löbla i Christiana Wilhelma Franke, następnie wydał dwa tomy uzupełniające, drugi nakład opublikował w latach 1812-1820 w 10 tomach.

² *Pamiętki Soplicy* Henryka Rzewuskiego – zob. list nr 8.

³ Bronisław Zaleski – zob. list nr 7.

⁴ „Rocznik Towarzystwa Historyczno-Literackiego” – zob. list nr 15.

⁵ *Pamiętki* Jana Kilińskiego – zob. list nr 15.

⁶ „Dziennik Lwowski” („Dziennik Lwowski. Organ demokratyczny, wychodzi codziennie”) – lwowska gazeta codzienna ukazująca się w latach 1867-1871 pod redakcją Karola Gromana i Jana Osieckiego.

Żupański⁷ trzyma się planu przygotowania wydania ilustrowanego *Pana Tadeusza* ojca Pańskiego. Jak tylko edycja polska będzie gotowa, mam nadzieję, że wykorzysta Pan ilustracje na potrzeby wydania dobrego tłumaczenia francuskiego. Ilustracje będą [k. 87v] dziełem Antoniego Zaleskiego i Juliusza Kossaka⁸, i wygrawerowane bez wątpienia w Paryżu lub w Lipsku.

Proszę pamiętać, że Rhode⁹ z Lipska (skądinąd dzielny człowiek) ma problemy finansowe. Proszę nie angażować się z nim nadmiernie w interesy.

Szczerze Panu oddany

Józef Ignacy Kraszewski

P.S. Proszę przekazać moje wyrazy przyjaźni panu Armandowi Lévy'emu¹⁰.

⁷ Jan Konstanty Żupański – zob. list nr 9.

⁸ *Pan Tadeusz* – zob. list nr 78.

⁹ Paweł Rhode – zob. list nr 13.

¹⁰ Armand Lévy – zob. list nr 1.